

TUẦN 11

NGŨ VĂN 8

KIỂM TRA BÀI CŨ

Câu 1: Giữa các vế câu trong câu ghép thường có quan hệ về ý nghĩa như thế nào ?

Câu 2: Xác định quan hệ ý nghĩa giữa các vế câu trong câu ghép dưới đây .

Nếu trời không mưa thì chúng ta sẽ đi tham quan.

→ Các vế có quan hệ điều kiện – giả thiết

Vế 1: Điều kiện

Vế 2: Giả thiết

PHẦN TIẾNG VIỆT

DẦU NGOẶC ĐƠN VÀ DẦU HAI CHẤM

b. Gọi là kênh Ba Khía vì ở đó hai bên bờ tập trung toàn những con ba khía, chúng bám đặc sệt quanh các gốc cây (ba khía là một loại còng biển lai cua, càng sắc tím đỏ, làm mắm xé ra trộn tỏi ớt ăn rất ngon).

(Theo Đoàn Giỏi, Đất rừng phương Nam)

Thuyết minh về con ba khía để người đọc hình dung được đặc điểm của con Ba Khía.

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

c. Lí Bạch (701-762) là thơ nổi tiếng của Trung Quốc đời Đường, tự Thái Bạch, hiệu Thanh Liên cư sĩ, quê ở Cam Túc; lúc mới tuổi, gia đình về định cư ở làng Thanh Liên, huyện Xương Long thuộc Miên Châu .

(Tứ Xuyên)

(Ngữ văn 7, tập 1)

**Bổ sung thêm
thông tin** về năm
sinh và năm mất
của nhà thơ

Bổ sung thông tin
Miên Châu thuộc
tỉnh nào

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

I. Dấu ngoặc đơn:

**** Ghi nhớ 1 : (SGK /134)***

Dấu ngoặc đơn dùng để đánh dấu phần chú thích (giải thích, thuyết minh, bổ sung thêm).

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

II. Dấu hai chấm: Ví dụ: SGK/135

a. Rồi Dế Choắt loanh quanh, bần khoăn. Tôi phải bảo:

- Được, chú mình cứ nói thẳng thừng ra nào.

Dế Choắt nhìn tôi mà rằng:

- Anh đã nghĩ thương em như thế thì hay là anh đào giúp cho em một cái ngách sang bên nhà anh, phòng khi tắt lửa tối đèn có đứa nào đến bắt nạt thì em chạy sang...

(Tô Hoài, Dế Mèn phiêu lưu)

**Đánh dấu (báo trước)
lời đối thoại của Dế
Mèn và Dế Choắt .**

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

*b. Như tre mọc thẳng, con người không chịu khuất.
Người xưa có câu: “Trúc dầu cháy, đốt ngay vẫn
thẳng”. Tre là thẳng thắn, bất khuất !*

**Đánh dấu (báo trước) lời
dẫn trực tiếp.**

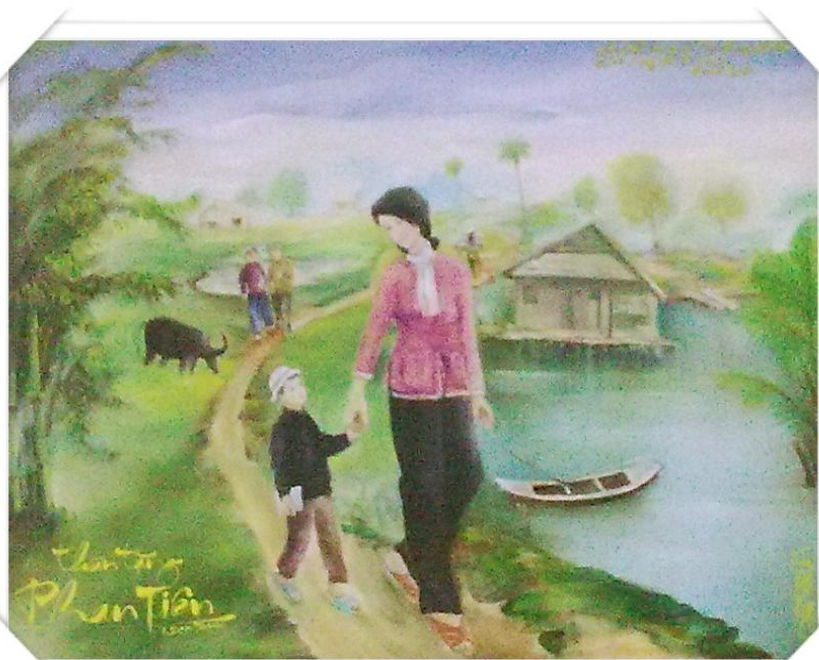

PHẦN TIẾNG VIỆT

DẤU NGOẠC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

c. Con đường này tôi đã quen đi lại lắm lần, nhưng lần này tự nhiên thấy lạ. Cảnh vật chung quanh tôi đều thay đổi, vì chính lòng tôi đang có sự thay đổi lớn: hôm nay tôi đi học.

(Thanh Tịnh, Tôi đi học)

**Đánh dấu (báo trước) phần
giải thích lí do thay đổi tâm
trạng của tác giả .**

Tôi đi học
(trích từ bức tranh nhà anh 9 lại của tôi.)

*Đuối mũi hóm ửng, một dấu đi kèm
mẹ tôi xù gợn nắm tay tôi dần đi trên con đường làng dài và hẹp...*
(Thanh Tịnh)

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

II. Dấu hai chấm:

** Ghi nhớ 2: (SGK/135)*

Dấu hai chấm dùng để:

- Đánh dấu (báo trước) phần giải thích, thuyết minh cho một phần trước đó;*
- Đánh dấu (báo trước) lời dẫn trực tiếp (dùng với dấu ngoặc kép) hay lời đối thoại (dùng với dấu gạch ngang). lienhe*

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

III. Luyện tập

Bài tập 1: Giải thích công dụng của dấu ngoặc đơn trong các đoạn trích sau:

a) Qua các cụm từ “tiệt nhiên” (rõ ràng, dứt khoát như thế, không thể khác), “định phận tại thiên thư” (định phận tại sách trời), “hành khan thủ bại hư” (chắc chắn sẽ nhận lấy thất bại), hãy nhận xét về giọng điệu của bài thơ.

(Ngữ văn 7, tập một)

⇒ Đánh dấu phần giải thích ý nghĩa của các cụm từ trong dấu ngoặc kép.

b) Chiều dài của cầu là 2290 m (kể cả phần cầu với chín nhịp dài và mười nhịp ngắn)

(Thúy Lan, Cầu Long Biên – chứng nhân lịch sử)

⇒ Đánh dấu phần thuyết minh nhằm giúp người đọc hiểu rõ trong 2290 m chiều dài của cầu có tính cả phần cầu dẫn.

Bài tập /SGK/137.

Phong Nha gồm hai bộ phận: Động khô và Động nước.

(Trần Hoàng, Động Phong Nha)

PHẦN TIẾNG VIỆT

DẤU NGOẶC ĐƠN VÀ DẤU HAI CHẤM

A

*Phong Nha gồm hai bộ phận:
Động khô và Động nước.*

B

*Phong Nha gồm hai bộ phận
(Động khô và Động nước).*

Thay được vì nghĩa cơ bản không thay đổi.

*Phong Nha gồm: Động khô
và Động nước.*

*Phong Nha gồm (Động
khô và Động nước).*

Không thay được, vì trong câu này về ***Động khô và Động nước*** không thể coi là thuộc phần chú thích.

HƯỚNG DẪN VỀ NHÀ

* Học bài cũ:

- Học thuộc lòng công dụng dấu ngoặc đơn, dấu hai chấm
- Làm hoàn thiện các bài tập còn lại.
- Viết một đoạn văn ngắn về chủ đề học tập có sử dụng dấu ngoặc đơn và dấu hai chấm.

* Chuẩn bị bài mới:

- Soạn bài “Dấu ngoặc kép”
 - + Tìm hiểu các ví dụ ở sgk để xác định công dụng của dấu ngoặc kép.
 - + Tìm một số đoạn văn có sử dụng dấu ngoặc kép.
-

XIN CHÂN THÀNH CẢM ƠN

***QUÝ THẦY CÔ GIÁO
VÀ CÁC EM HỌC SINH***